

Samrådsunderlag Hamre ÅVC

Underlag till ansökan om tillstånd enligt miljöbalken

Datum | 2025-08-26

Uppdragsgivare | Hedemora Energi

Projektnummer | 25901

INNEHÅLL

1.	ADMINISTRATIVA UPPGIFTER	1
2.	INLEDNING	1
2.1.	Ärende	1
2.2.	Bakgrund till ansökan.....	2
2.3.	Gällande tillstånd	2
2.4.	Ansökt verksamhet och verksamhetskoder.....	2
2.5.	Frågan om betydande miljöpåverkan (BMP), samråd och MKB.....	4
3.	LOKALISERING OCH OMGIVNINGSBESKRIVNING	4
3.1.	Alternativ lokalisering och nollalternativ	6
4.	NUVARANDE OCH PLANERAD VERKSAMHET	7
4.1.	Avfallsmängder.....	7
4.2.	Öppettider	9
4.3.	Hantering och lagring av avfall	9
4.4.	Hantering av farligt avfall.....	10
4.5.	Krossning/flisning	11
4.6.	Kompostering	12
4.7.	Material för återanvändning	13
5.	RISKREDUCERANDE ÅTGÄRDER	13
6.	TRANSPORTER.....	15
7.	DAGVATTENHANTERING.....	17
8.	FÖRUTSEDDA MILJÖEFFEKTER OCH ÅTGÄRDER FÖR ATT MINSKA OCH MOTVERKA NEGATIV MILJÖPÅVERKAN	18
8.1.	Allmänt.....	18
8.2.	Utsläpp till luft.....	18
8.3.	Buller	18
8.4.	Utsläpp till vatten och mark	19
8.5.	Nedskräpning	23
8.6.	Lukt och skadedjur	23
8.7.	Invasiva växter	24
8.8.	Brand.....	24
8.9.	Miljöeffekter med mycket begränsad påverkan	24
9.	PLANFÖRHÅLLANDEN	26

10.	PÅVERKAN PÅ SKYDDSINTRESSEN.....	26
10.1.	Riksintressen.....	26
10.2.	Naturvård och friluftsliv.....	27
10.3.	Kulturmiljö och fornlämningar.....	29
10.4.	Landskapsbild.....	30
10.5.	Vattenskyddsområden.....	30
11.	MILJÖKVALITETSNORMER (MKN).....	31
11.1.	Buller.....	31
11.2.	Luft.....	31
11.3.	Vatten.....	31
12.	FÖRESLAGEN MILJÖKONTROLL.....	32
13.	BEDÖMNING AV BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN (BMP).....	32
14.	FÖRSLAG TILL UPPLÄGG FÖR LITEN MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING (MKB)	34
15.	SAMRÅD.....	34
15.1.	Förslag till samrådskrets.....	35

1. ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Anläggningsnamn	Hamre Återvinning
Sökande/verksamhetsutövare	Hedemora Energi AB Box 33 776 21 HEDEMORA Tel. 0225-349 00 E-post: kontakt@hedemoraenergi.se
Organisationsnummer	556115-5226
Kommun	Hedemora
Län	Dalarnas
Fastighetsbeteckning	Hedemora 2:41
Koordinater anläggning (SWEREF 99TM)	N: 6683702 E: 555508
Besöksadress anläggningen	Hamregårdsvägen 6 776 33 HEDEMORA
Kontaktperson	Hanna Bergman Tel. 0225-349 31
Ansökta verksamhetskoder enligt miljöprövningsförordningen (SFS 2013:251)	90.50 (B), Lagring av farligt avfall (asbest > 1 ton) 90.40 (C), Lagring av icke farligt avfall 90.110 (C), Krossning av icke farligt avfall 90.171, (C) Biologisk behandling av trädgårdsavfall 90.29, (C) Yrkesmässigt förbereda avfall för återanvändning
Prövningsmyndighet	Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen Dalarnas län
Tillsynsmyndighet	Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen, Hedemora kommun

2. INLEDNING

2.1. Ärende

Det kommunala bolaget Hedemora Energi AB ansöker om tillstånd enligt 9 kap. i miljöbalken till fortsatt och utökad verksamhet på Hamre ÅVC, Hedemora.

Som ett första steg har detta samrådsunderlag tagits fram.

2.2. Bakgrund till ansökan

Hedemora Energi AB bedriver återvinningsverksamhet för privatpersoner och mindre företag på Hamre ÅVC. Verksamheten drivs i egen regi. Marken ägs av Hedemora Energi och avfallsverksamhet har bedrivits på platsen sedan länge.

I anslutning till återvinningscentralen ligger den nedlagda deponin Hamre.

Den framtida verksamheten avses bedrivas i huvudsak på samma sätt som nuvarande verksamhet, men med möjlighet till utökning av mängder och antalet fraktioner, möjlighet att mellanlagra större mängder farligt avfall (asbest) per tillfälle samt möjlighet att tillmötesgå förändringar och förbättringar som krävs för att anläggningen ska kunna anpassas till samhällsutvecklingen i stort och i enlighet med avfallslagstiftningen i synnerhet.

Lagring av mängden farligt avfall är i dagsläget begränsad till högst 1 ton vid varje enskilt tillfälle, vilket främst begränsar hanteringen av asbest. Den begränsade mängden asbest som får mellanlagras orsakar logistiska problem genom att borttransport av materialet måste ske löpande vilket inte är hållbart.

Det kommunala ansvaret för avfall har på senare år utökats successivt, vilket innebär att de mängder och fraktioner av avfall som behöver hanteras på en återvinningscentral har ökat. Sannolikt kommer den trenden att fortsätta. Det kan också bli aktuellt med samarbeten mellan närliggande kommuner för att effektivisera återvinningen av bland annat förpackningar.

Beroende på vilka anläggningar som i framtiden kan komma att ta emot mat- och restavfallet, behöver det finnas möjlighet till omlastning av dessa avfallsslag på Hamre ÅVC. Idag körs de direkt till mottagningsanläggningarna efter insamling.

2.3. Gällande tillstånd

Gällande tillstånd för verksamheten vid Hamre ÅVC är:

1997-07-21 Länsstyrelsen, *Tillstånd enligt förordningen om farligt avfall till mellanlagring av farligt avfall.*

2.4. Ansökt verksamhet och verksamhetskoder

Tillståndsansökan planeras omfatta:

- Mottagning och lagring av total 13 200 ton icke-farligt avfall per år, som en del i att samla in det (ÅVC-verksamhet). Maximal lagring vid något tillfälle planeras vara 3 200 ton icke-farligt avfall.
- Mottagning och lagring av total 600 ton farligt avfall per år, som en del i att samla in det (ÅVC-verksamhet). Maximal lagring vid något tillfälle planeras vara 150 ton farligt avfall.

Därutöver hantering med tillhörande lagring enligt följande:

- Mekanisk bearbetning (krossning/flisning) av maximalt 2 500 ton trä, ris och kvistar per kalenderår, i återvinnings syfte.
- Biologisk behandling (kompostering) av maximalt 600 ton park- och trädgårdsavfall per kalenderår.
- Mottagning av material för återanvändning, i anslutning till ÅVC.
- Yrkesmässigt förbereda avfall för återanvändning till obegränsade mängder

Tillståndsansökan bedöms omfatta verksamhetskoder enligt miljöprövningsförordningen enligt nedan:

- 90.50 (B), Lagring av farligt avfall (asbest > 1 ton)
- 90.40 (C), Lagring av icke farligt avfall
- 90.110 (C), Krossning av icke farligt avfall
- 90.171, (C) Biologisk behandling av trädgårdsavfall
- 90.29, (C) Yrkesmässigt förbereda avfall för återanvändning

Kod	Omfattning enligt miljöprövningsförordningen (SFS 2013:251), 29 kap.
90.50 (B)	50 § Gäller för att lagra farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är <ol style="list-style-type: none"> 1. mer än 5 ton och utgörs av olja, 2. mer än 30 ton och utgörs av blybatterier, 3. mer än 50 ton och utgörs av elektriska eller elektroniska produkter, 4. mer än 30 ton och utgörs impregnerat trä, 5. mer än 50 ton och utgörs av motordrivna fordon, eller 6. mer än 1 ton i andra fall.
90.40 (C)	49 § Gäller för att lagra icke-farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är <ol style="list-style-type: none"> 1. mer än 10 ton men högst 30 000 ton och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. mer än 10 ton men högst 10 000 ton annat icke-farligt avfall i andra fall.
90.110 (C)	41 § Gäller för att <ol style="list-style-type: none"> 1. yrkesmässigt återvinna icke-farligt avfall genom mekanisk bearbetning, om den tillförda mängden avfall är högst 10 000 ton per kalenderår, eller 2. genom krossning, siktning eller motsvarande mekanisk bearbetning återvinna avfall för byggnads- eller anläggningsändamål.
90.171, (C)	31 § Gäller för att behandla icke-farligt avfall genom biologisk behandling, om <ol style="list-style-type: none"> 1. avfallet inte är park- och trädgårdsavfall och den tillförda mängden är mer än 10 ton men högst 500 ton per kalenderår, eller

	2. avfallet är park- och trädgårdsavfall och den tillförda mängden är mer än 50 ton men högst 18 750 ton per kalenderår.
90.29 (C)	47 § Anmälningsskyldighet C och verksamhetskod 90.29 gäller för att yrkesmässigt förbereda avfall för återanvändning.

Utöver de ökade mängderna avfall som lagras vid ett enskilt tillfälle planeras verksamheten att utökas med möjlighet till omlastning av mat- och restavfall.

I övrigt planeras inte verksamheten väsentligt förändras jämfört med dagens. Det nuvarande verksamhetsområdet kommer att kvarstå och inga rivningsarbeten planeras.

Verksamheten är inte en IED-anläggning enligt industriutsläppsförordningen och omfattas inte av Sevesolagstiftningen. Den nedlagda deponin som är belägen i anslutning till Hamre ÅVC omfattas inte av ansökan.

2.5. Frågan om betydande miljöpåverkan (BMP), samråd och MKB

Den planerade verksamheten är tillståndspliktig (B) enligt 29 kap 50 § miljöprövningsförordningen eftersom mer än 1 ton farligt avfall (framför allt asbest) behöver kunna lagras i väntan på borttransport. Verksamheten omfattar också 29 kap 31, 41, 47, 49 §§ i samma förordning.

Verksamheten innebär inte automatisk "betydande miljöpåverkan" (BMP) enligt 6 § miljöbedömningsförordningen (SFS 2017:966). Hedemora Energi bedömer heller inte att verksamheten ska anses medföra betydande miljöpåverkan (se avsnitt 13). Det innebär att ett undersökningssamråd behöver genomföras för att undersöka om verksamheten innebär BMP eller inte. Detta samrådsunderlag utgör därför underlag för ett samordnat undersöknings- och avgränsningssamråd.

Framförda synpunkter under samrådet kommer att redovisas i en samrådsredogörelse, samt beaktas och inarbetas i tillståndsansökan med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning (MKB).

3. LOKALISERING OCH OMGIVNINGSBESKRIVNING

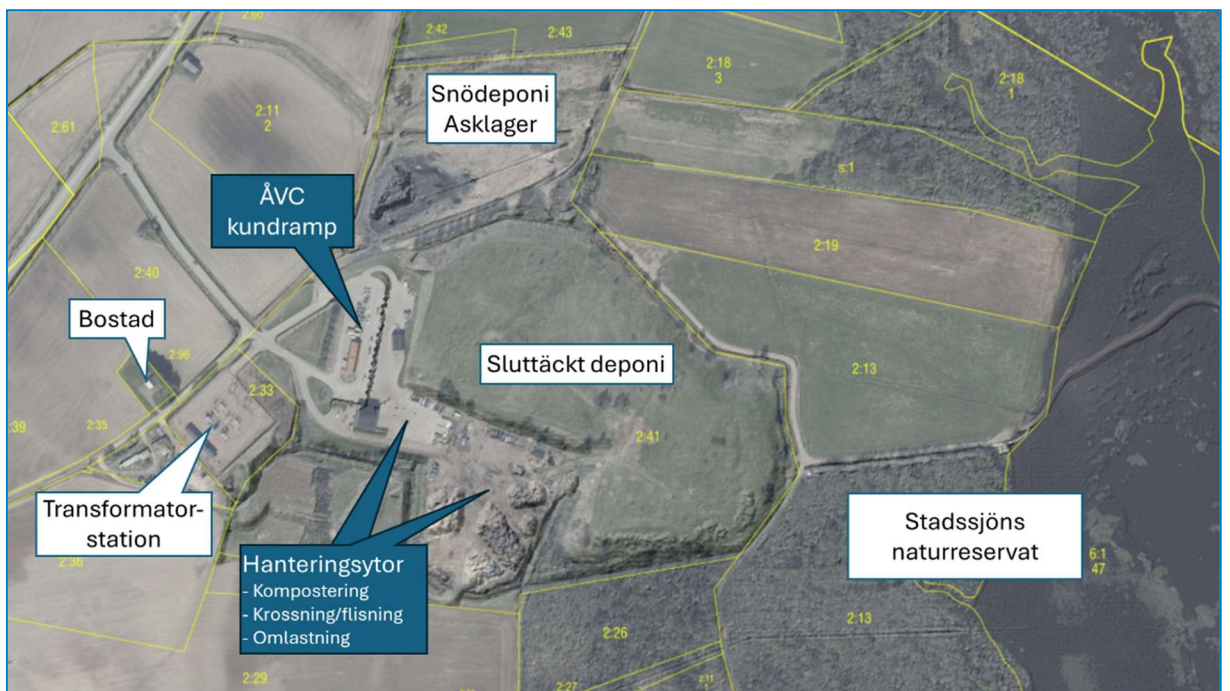
Återvinningscentralen ligger i anslutning till den nedlagda deponin Hamre, ca 500 m öster om Hedemora stad och ca 300 m väster om Dalälven/Stadssjön, se Figur 1 och Figur 2.

Avståndet till närmaste bostadsbebyggelse är i norr och söder ca 1 km och i väster ca 800 m. Vid infarten till Hamre ÅVC ligger en enskild bostadsfastighet samt en transformatorstation.

Norr om anläggningen ligger en snödeponi samt Hedemora Energis asklagringsyta. Längre mot nordöst längs samma väg ligger friluftsområdet Stadssjön, beläget mellan den nedlagda deponin och Dalälven-Håvran.

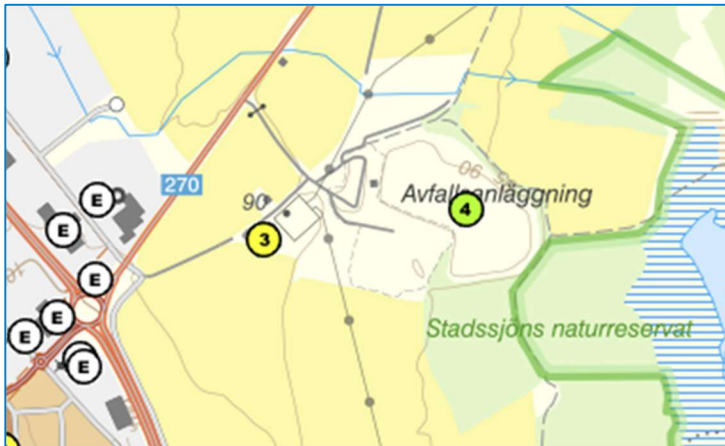
Figur 1. Översikt över Hamre ÅVC, Hedemora centrum och närliggande verksamheter.

Figur 2. Hamre ÅVC och närliggande verksamheter/intressen.

Hamre ÅVC är den enda återvinningscentralen i Hedemora och betjänar därmed hela kommunen.

Topografin kring Hamre ÅVC är flack, med undantag för den avslutade deponin som utgör en barriär mellan ÅVC:n och frilufts- och naturreservatet Stadssjön samt Håvran.

Figur 3. Potentiellt förorenade områden med riskklass.

Hamre ÅVC är belägen i anslutning till den nedlagda Hamre deponi, som ur efterbehandlings-synpunkt är bedömd till riskklass 4 (liten risk), se Figur 3.

Längre västerut finns en före detta brandövningsplats som är bedömd till riskklass 3 (måttlig risk).

Västerut vid väg 70 finns ett antal ej riskklassade (E), men potentiellt förorenade områden.

3.1. Alternativ lokalisering och nollalternativ

Någon alternativ lokalisering för Hamre ÅVC har inte undersökts närmare, då verksamheten är etablerad på platsen, marken är ianspråktagen och lokaliseringen är fördelaktig ur störningssynpunkt, samtidigt som transportavstånden för avfallslämnare är korta tack vare närheten till Hedemora centrum. Platsen är även utpekad för ÅVC i den fördjupade översiktsplanen för centrala Hedemora¹ (se vidare avsnitt 9).

Nollalternativet bedöms innebära att nuvarande verksamhet bedrivs vidare, med nu tillåtna momentana mängder farligt avfall, vilket innebär täta borttransporter.

---

¹ Utvecklingsplan för Hedemora stad med omland, 2009-10-20. En fördjupad översiktsplan.

4. NUVARANDE OCH PLANERAD VERKSAMHET

Verksamhetens huvudsakliga inriktning är hantering, sortering och mellanlagring av avfall från hushåll. Avfall som hanteras är farligt avfall, förpackningar (papper, plast, glas, metall) och grovavfall. Även mindre mängder av likartat avfall från verksamheter hanteras (icke-farligt avfall från verksamheter).

Figur 4. Verksamheter inom Hamre ÅVC.

4.1. Avfallsmängder

Ansökan för Hamre ÅVC planeras att omfatta mottagning och lagring av totalt 13 800 ton avfall per år. Av den totala mängden avfall avser maximalt 600 ton per år omfatta farligt avfall och maximalt 13 200 ton per år icke-farligt avfall. Momentant maximala mängder planeras omfatta högst 150 ton farligt avfall per enskilt tillfälle och högst 3 200 ton icke-farligt avfall per enskilt tillfälle.

Vid beräkning av framtida mängder inom de närmaste 10–15 åren, har hänsyn tagits till ökade avfallsmängder och ökad återvinning, samt att insamlade avfallsmängder varierar mellan åren till följd av konjunkturer och andra yttre faktorer. Beräkningarna har även tagit höjd för att nya avfallsfraktioner kan tillkomma och att lagring och omlastning av förpackningar kan komma att ske även av material från närliggande kommuner, via samverkan.

Framtida uppskattade mängder redovisas per avfallsslag nedan i Tabell 1 och Tabell 2. Uppskattade mängder för enskilda avfallsslag kan variera utöver tabellens värden, men ska hållas inom totalmängderna för icke-farligt respektive farligt avfall. Mängderna avfall som mottas för återbruk har inte räknats in i mängderna.

Tabell 1. Uppskattade framtida maximala mängder farligt avfall på Hamre ÅVC per enskilt tillfälle, samt per år.

Typ av avfall	Mängd per tillfälle (ton)	Mängd per år (ton)
Asbest	15	50
Tryckimpregnerat trä	25	200
Vitvaror, lysrör, batterier, elskrot	50	200
Spillolja	10	30
Övrigt farligt avfall (exkl asbest)	10	75
SUMMA	110	555
Ansökt mängd	150	600

Tabell 2. Uppskattade framtida maximala mängder icke-farligt avfall på Hamre ÅVC per enskilt tillfälle, samt per år.

Typ av avfall	Mängd per tillfälle (ton)	Mängd per år (ton)
Brännbart grovavfall	60	1 000
Ris	1 000	2 000
Löv, gräs, fallfrukt	300	600
Trä, målat	500	1 000
Trä, omålat	1 000	2 000
Deponirest	30	500
Schaktmassor	20	200
Gips	20	100
Metall	50	1 000
Förpackningar	100	2 000
Matavfall	15	800
Restavfall	20	2 000
SUMMA	3 115	13 200
Ansökt mängd	3 150	13 200

Syftet med verksamheten är att ta emot avfall från hushåll och mindre verksamheter i Hedemora och behandla eller transportera avfallet vidare till bästa möjliga behandling. Behandling som sker på anläggningen är krossning, siktning och kompostering.

Mellanlagring och omlastning av förpackningar kan komma att ske även av material från andra kommuner via samverkan.

4.2. Öppettider

Aktuella öppettider för Hamre ÅVC är:

- Måndag 7 – 19
- Tisdag 7 – 16
- Onsdag 7 – 16
- Torsdag 7 – 16 *
- Fredag 7 – 16
- Lördag 8 – 14
- Söndag Stängt

*Under perioden april – september har ÅVC öppet till kl. 19 även på torsdagar.

Hamre ÅVC är alltid bemannad under dessa öppettider.

4.3. Hantering och lagring av avfall

Avfallet sorteras på Hamre ÅVC utifrån materialtyp. Sortering utförs av kunden direkt vid avlämnande av avfallet.

Glas, plast, metall, papper och kartong sorteras i separata fraktioner för återvinning. Gips sorteras också separat för återvinning och trä sorteras ut för energiåtervinning. Tryckimpregnerat trä sorteras ut för energiåtervinning. Farligt avfall som batterier, elektronik och kemikalier lagras separat i säkerhetsklassade behållare.

Figur 5. ÅVC-ramp för avlämning av sorterade fraktioner.

Mellanlagring av sorterat avfall sker i avsedda containrar och behållare som är godkända för respektive avfallstyp.

Sorterade förpackningar lagras i separata fraktioner för omlastning. Förpackningar av plast och papper lagras under skärmtak.

Mellanlagring av trädgårdsavfall och trä (inklusive tryckimpregnerat) sker på grusad yta. Allt avfall mellanlagras enligt gällande föreskrifter för att förhindra läckage, brand och annan miljöpåverkan.

Figur 6. Skärmtak och yta för omlastning av förpackningsavfall.

Hanterade mängder kan komma att öka jämfört med idag, till följd av ökade krav på återvinning av olika materialslag, utbyggnad av fastighetsnära förpackningsinsamling och eventuellt ökat samarbete mellan kommuner.

De ansökta mängderna ryms att hanteras inom nuvarande område för Hamre ÅVC, ingen utbyggnad planeras.

Omlastning och lagring kan även komma att ske av mat- och restavfall från hushållen. Detta för att effektivisera transporten till behandlingsanläggning. Avfallet kommer då att tippas ur i en ficka och lastas upp i täckt container samma dag. Även denna verksamhet ryms inom befintligt område.

4.4. Hantering av farligt avfall

Hamre återvinningscentral tar emot farligt avfall från hushåll. Mottagningen sker i separata, säkerhetsanpassade utrymmen. Farligt avfall lagras i särskilt avgränsade och märkta behållare för att förhindra risk för spill eller läckage. Utrymmet där farligt avfall tas emot är EX-klassat och saknar avlopp, en tät uppsamlingsbrunn för mindre spill finns.

Brandskyddsutrustning och absorbent finns i lokalen, tydligt uppmärkt, liksom ögondusch och första hjälpen-utrustning. Fyllda behållare förvaras utomhus i väntan på borttransport. Entreprenör eftersorterar vid behov och kontrollerar avfallet innan borttransport.

Asbest tas emot inplastat. Kunderna ska ha plastat in asbestavfall innan de kommer till ÅVC, men det finns också plast tillgängligt på ÅVC vid behov. Om personalen behöver hantera asbest ska de bära skyddshandskar och andningsskydd. Insamlat asbestavfall transporteras vidare till godkänd deponi. För närvarande krävs täta transporter på grund av restriktionen att max 1 ton asbestavfall får lagras på anläggningen.

Farligt avfall hämtas och transporteras vidare till certifierade behandlingsanläggningar som har de tillstånd som krävs för att behandla denna typ av avfall. Hämtning sker av godkänd entreprenör.

Ingen förändring planeras i hanteringen av farligt avfall, utöver att asbest kommer att lagras i större mängd än 1 ton innan borttransport sker.

4.5. Krossning/flisning

Krossning/flisning och av trä, ris och kvistar sker idag på ytan sydost om ÅVC.

Krossning/flisning utförs av inhyrd entreprenör ca 2 gånger per år och vid varje tillfälle under ca 2–3 dagar.

Det flisade materialet lagras på anläggningen innan borttransport sker. Huvuddelen av det krossade/ flisade materialet går till förbränning i värmeverk eller liknande.

Ingen förändring planeras i krossnings-/flisningsverksamheten.

Figur 8. Mottagningsficka för grenar, kvistar och ris.

4.6. Kompostering

Den del av park- och trädgårdsavfallet som inte lämpar sig att nyttjas som bränsle komposteras på anläggningen på ytan sydost om ÅVC. Detta gäller framför allt gräs och löv samt fallfrukt och liknande, men det kan även omfatta krossat/flisat ris och kvistar.

Komposterbart material läggs upp i strängar som luftas genom vändning.

Färdigkomposterat material används för att förbättra och gödsla marken på gamla deponin, som idag används som betesmark.

Mottaget material kommer kontrolleras med avseende på invasiva främmande arter. Information till kunder om hur invasiva arter ska hanteras sker både via hemsidan för Hamre ÅVC och på plats. Invasiva arter ska läggas i säck i återvinningscentralens container för brännbart avfall.

Om invasiva arter ändå påträffas i park- och trädgårdsavfallet, så plockas dessa ut, läggs i säck och skickas till förbränning.

Ingen förändring av komposteringsverksamheten planeras.

Figur 9. Yta för kompostering.

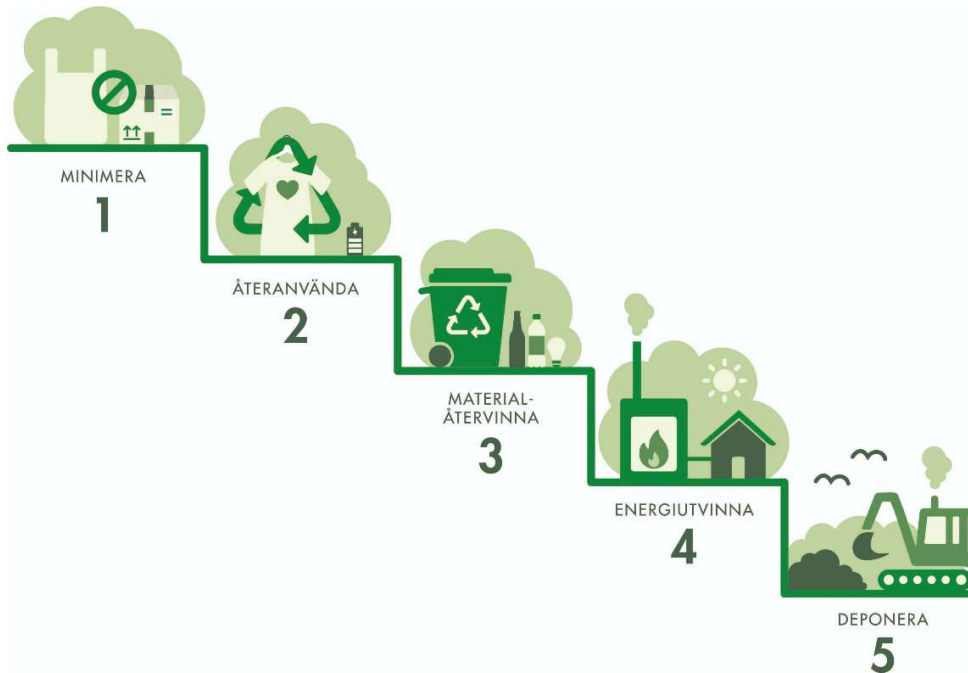
4.7. Material för återanvändning

Hamre ÅVC tar emot kläder, möbler och andra saker för återanvändning via Nygammalts secondhandbutik (Hedemora kommun). Även byggnadsmaterial mottas för återanvändning - till exempel fönster, dörrar med karm, isolering mm. Byggmaterialet hanteras också av Nygammalt.

Ingen förändring av återanvändningsverksamheten planeras. Eventuellt kommer reparation och upparbetning ske i egen regi i framtiden.

5. RISKREDUCERANDE ÅTGÄRDER

Syftet med en återvinningscentral är att ge hushållen möjlighet att lämna utsorterade avfallsfraktioner och farligt avfall. Därigenom minskar avfallets farlighet och mängd till deponering och förbränning, samtidigt som de utsorterade fraktionerna kan återanvändas eller återvinnas vilket i sin tur minskar behovet av att ta nya resurser i anspråk. Det är därför viktigt att avfallsfraktionerna genom en bra sortering blir så rena som möjligt så att de går att utnyttja / återvinna.

Figur 10. Den så kallade Avfallstrappan, som styr avfallshanteringen inom EU. (www.sopor.nu)

Avfallslämnarna informeras om vilka slags avfall som får lämnas och hur avfallet skall sorteras. Informationen sker dels i form av skyltning, dels av personalen på anläggningen. Avfall kan bara lämnas när anläggningen är öppen/bemannad vilket gör risken för felaktig sortering minimal.

Invallning och uppsamlingstråg används vid hantering av flytande avfall för att minimera risken för mark- och vattenförorening. Endast färdigpackade täta behållare förvaras korta tider utomhus i väntan på hämtning, max två veckor. För att ta hand om ev. spill av olja m.m. vid avlämning och mellanlagring av avfallet finns absorptionsmedel att tillgå.

Brandsläckare, brandlarm och brandfilter finns placerade på strategiska platser. All personal är utbildad i brandskydd och vet hur man hanterar eventuella brandrisker.

All personal som arbetar med hantering och sortering av avfall är utbildad i hantering av farligt avfall och miljörisker.

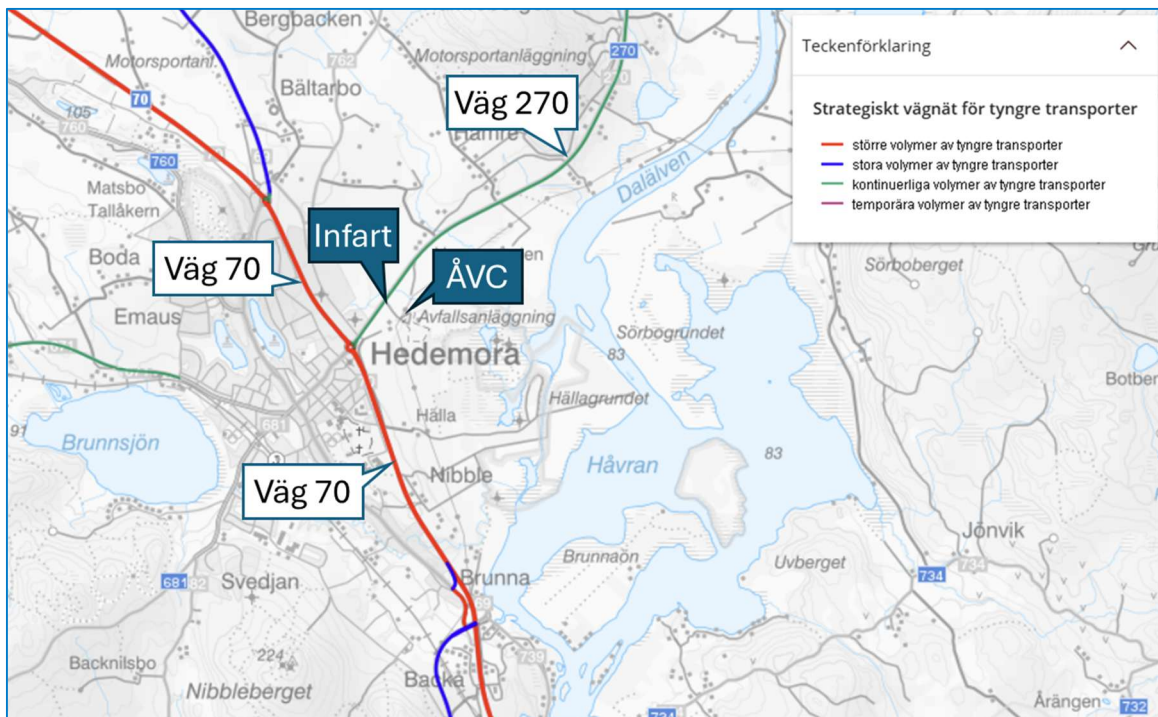
Riskanalyser ur arbetsmiljösynpunkt genomförs årligen eller vid betydande ändringar i verksamheten. Miljörisker innefattas till stora delar i arbetsmiljögenomgången. Ett egenkontrollprogram där riksinventeringen uppdateras för att även omfatta miljörisker har tagits fram.

Årlig genomgång av risker ur miljösynpunkt kommer att utföras, med separat dokumentation.

6. TRANSPORTER

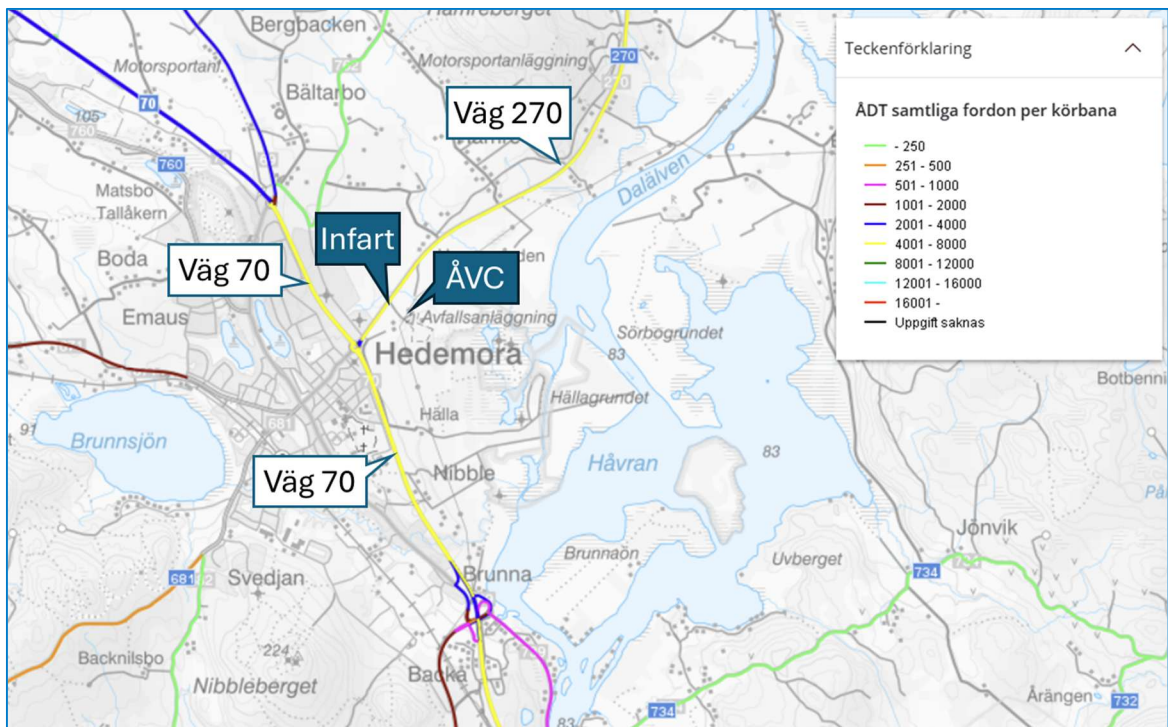
Trafik till och från Hamre ÅVC sker från väg 270, som ingår i Trafikverkets strategiska vägnät för tyngre transporter (Figur 11). Trafikflödet mätt som ÅDT (antal fordon per dygn i genomsnitt under året) är ca 4 000–8 000 per körbana totalt (samtliga fordon, Figur 12), varav tung trafik (Figur 13) utgör 200–400 fordon per körbana.²

Väg 270 är även rekommenderad väg för transport av farligt gods.

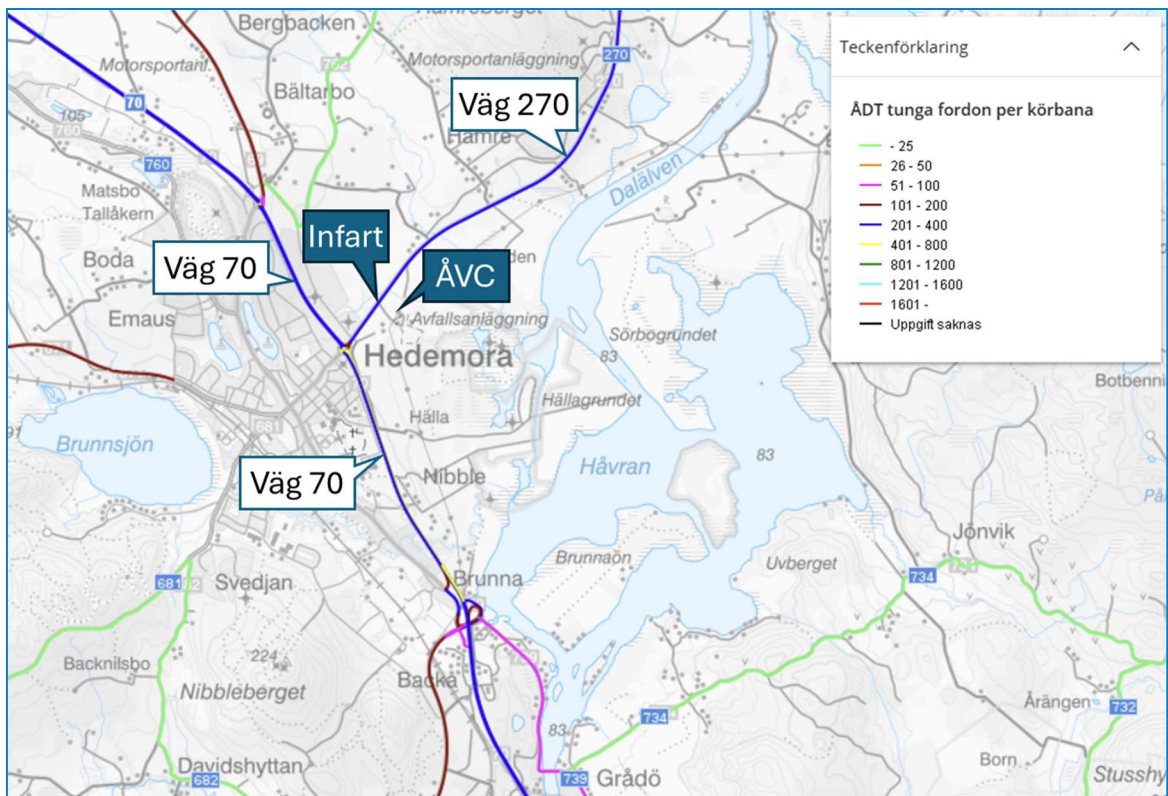

Figur 11. Strategiskt vägnät för tunga transporter.

² Uppgifter hämtade från Nationella vägdatabasen (NVDB på Karta), <https://nvdbpakarta.trafikverket.se/map> (2025-03-28).

Figur 12. ÅDT samtliga fordon.

Figur 13. ÅDT tunga fordon.

För infartsvägen till ÅVC finns en ansvarig vägförening. Hedemora Energi sköter driften av infartsvägen.

Sikten vid påfart till väg 270 är mycket god, med lång raksträcka i bägge riktningar samt öppet landskap med åkrar längs vägen.

Driftsättning av en trafikräknare vid Hamre ÅVC pågår. Data från trafikräkningen avses redovisas i kommande MKB. Preliminärt bedöms att verksamhetens påverkan på trafiksystemet är måttlig.

7. DAGVATTENHANTERING

Området runt ÅVC (kundrampen), infarten samt ytorna kring skärmtaket för omlastning är i dagsläget hårdgjorda (asfalterade). I övrigt består området av grusade ytor.

För att minska risken för påverkan på yt- och grundvatten leds allt dagvatten från hårdgjorda ytor via oljeavskiljare innan det släpps till recipient. Oljeavskiljarnas placering framgår av Figur 4.

Från norra delen av Hamre ÅVC avleds dagvatten norrut till en stor oljeavskiljaranläggning (foto Figur 14 och karta i Figur 15) som behandlar dagvatten från Hedemora stad, samt smältvatten från närliggande snötipp. Från oljeavskiljaranläggningen avleds vatten i ett dike till norra delen av Stadssjöns våtmarksområde. Bidraget från Hamre ÅVC är litet i jämförelse med övriga flöden till anläggningen.

Figur 14. Oljeavskiljaranläggningen norr om Hamre ÅVC. Foto Böril Jonsson.

Dagvatten från vissa grusade och asfalterade ytor inom södra delen av ÅVC-området avrinner diffust mot intilliggande mark och diken som avvattnas mot diket söder om den avslutade deponin, österut mot Stadssjön. Detta dike mynnar längre söderut i Stadssjön.

Någon förändring i dagvattenhanteringen vid Hamre ÅVC planeras ej.

8. FÖRUTSEDDA MILJÖEFFEKTER OCH ÅTGÄRDER FÖR ATT MINSKA OCH MOTVERKA NEGATIV MILJÖPÅVERKAN

8.1. Allmänt

Återanvändning och återvinning av avfall måste öka för att skapa långsiktig hållbarhet och öka återvinningen av uttjänta material och skapa cirkulära flöden i samhället.

Verksamheten bidrar till god resurshushållning genom att nyttiggöra det avfall som mottas på anläggningen. En ökning av insamling av farligt avfall från hushållen möjliggörs och medför att det farliga avfallet hanteras på ett riktigt sätt.

Miljöpåverkan från verksamheten bedöms som liten och består främst av utsläpp till luft, mark och vatten, buller, nedskräpning, lukt och skadedjur, invasiva arter och risk för brand. Samtliga störningsrisker bedöms kunna begränsas genom olika typer av försiktighetsmått och därmed inte bidra till någon olägenhet för människors hälsa eller miljön. Nedan redogörs närmare för de olika typer av miljöpåverkan som kan uppstå från verksamheten.

8.2. Utsläpp till luft

Utsläpp till luft sker i huvudsak via transporter till och från, samt inom området.

Utsläppen från fordon och arbetsmaskiner består främst av kväveoxider, koldioxid och kolmonoxid som bidrar till växthuseffekten och kan medverka till negativa hälsoeffekter. Hedemora Energi ställer miljökrav vid upphandlingar av entreprenörer för att minska påverkan från transporter, exempelvis att använda bränslet HVO. Avfallslämnarnas påverkan från transporter är svårare för verksamhetsutövaren att påverka, men Hamre ÅVC:s lokalisering på förhållandevis kort avstånd från centrala Hedemora bidrar till att hålla utsläppen nere.

Risk för utsläpp till luft av flyktiga organiska ämnen finns i samband med hantering av farligt avfall, till exempel lösningsmedel, glykol och spillolja. Genom att informera avfallslämnarna om att sådant avfall ska lämnas in i hela, väl förslutna och märkta behållare minskas risken. Kylar och frysar, som innehåller freoner, hanteras varsamt för att minska risken för skador och utsläpp.

Utsläpp till luft, i form av ammoniak men även lustgas och metan, kan ske från kompostering. Genom rätt utformning och skötsel av komposteringen kan utsläppen hållas på låga nivåer.

Någon fortsatt utredning av verksamhetens utsläpp till luft planeras ej ingå i MKB.

8.3. Buller

Buller kan uppkomma från verksamheten, främst vid krossning/flisning av trä, men även från transporter till, från och inom området, i samband med att besökare slänger avfall i tomma containrar samt vid rangering av containrar. Även tung trafik förekommer till och från anläggningen med containers med insamlat avfall. Normalt bedrivs ingen verksamhet nattetid (mellan kl. 22 och 06).

Anläggningens lokalisering, nära väg 70 och väg 270 samt med långa avstånd till närboende (med undantag för en bostadsfastighet), är fördelaktig ur bullersynpunkt. Inga klagomål på buller har noterats.

Någon bullerutredning planeras ej ingå i MKB.

8.4. Utsläpp till vatten och mark

Utsläpp till vatten och mark sker från körytor och ytor för lagring och hantering av avfall. Dagvatten från körytor kan innehålla oljor och metaller från fordon som trafikerar ytan. Dagvatten från hårdgjorda ytor avleds därför till oljeavskiljare (se avsnitt 7 "Dagvattenhantering").

Genom förebyggande arbete kan utsläpp av föroreningar till vatten och mark minimeras:

- Farligt avfall, förutom kyl- och vitvaror kommer att hanteras och lagras nederbördsskyddat i täta behållare eller under tak, så att inte dagvattnet förorenas.
- Vid omlastningen av förpackningsavfall finns ett skärmtak där nederbördsskyddad lagring kan ske.
- Saneringsmedel finns tillgängligt för uppsamling av spill.
- Det finns rutiner för regelbunden sopning och rengöring av verksamhetsytorna som minskar mängden föroreningar till dagvattnet.
- Det finns rutiner för regelbunden inspektion samt tömning av oljeavskiljaren.

Spillvatten från Hamre ÅVC är anslutet till det kommunala VA-nätet.

8.4.1. Utsläppskontroll

Kontroll av utsläpp till mark och vatten sker genom ett egenkontrollprogram som omfattar provtagning i yt- och grundvatten. Lägen för provtagningspunkterna framgår av Figur 15. Provtagningspunkterna representerar både verksamheten vid Hamre ÅVC och den avslutade deponin. Provtagningspunkterna bedöms också i vissa fall vara påverkade av läckage från omgivande jordbruksmark, men omfattningen är inte närmare utredd. **Y1** är en provtagningspunkt i ytvatten direkt uppströms ÅVC. **Y2** är belägen direkt nedströms den avslutade deponin, i dike som leder österut mot Stadssjön. Grundvattnet provtas uppströms i **GH1** och nedströms den avslutade deponin i **GH2**.

Parametrar som provtas (2 ggr/år) är:

pH	Kväve (total)	Kalcium
Konduktivitet	Ammoniumkväve	Magnesium
BOD ₇	Fosfor (total)	Klorid
COD	Järn	

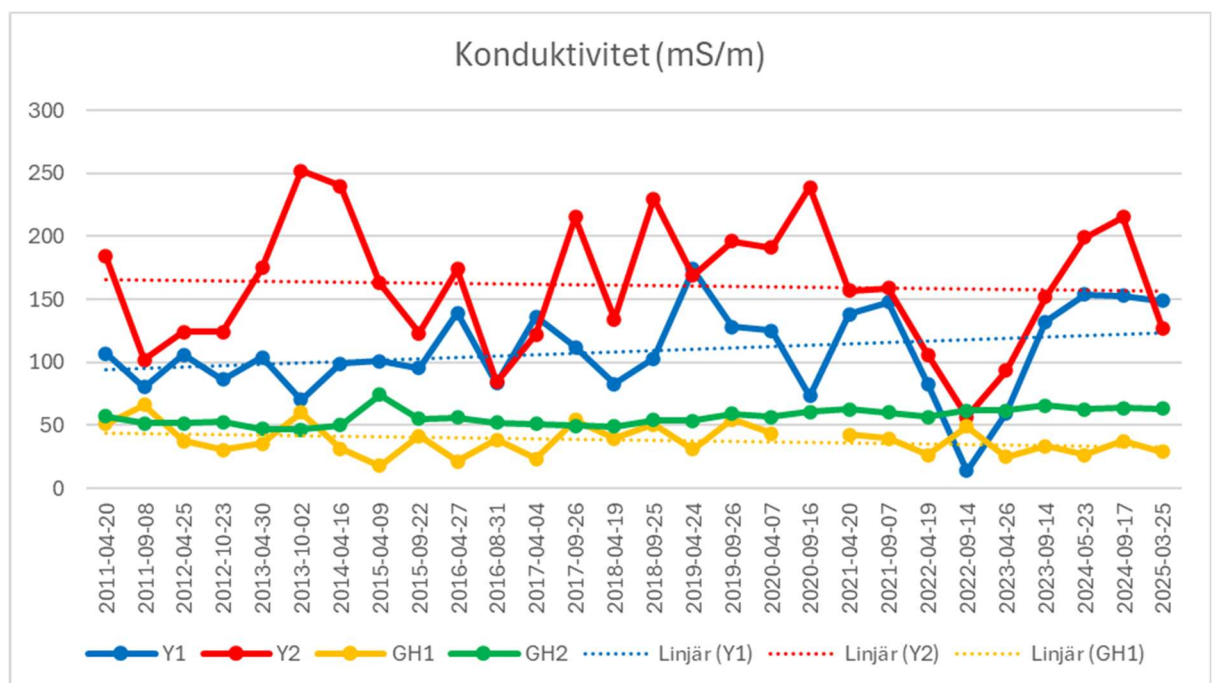

Figur 15. Provtagningspunkter för egenkontrollen vid Hamre ÅVC och f.d. deponi. Punkt O1 är en provtagningspunkt för utgående vatten från Hedemora kommuns oljeavskiljare för dagvatten från tätorten.

8.4.2. Uppmätta utsläpp

Nedan redovisas uppmätta halter i kontrollpunkterna för perioden våren 2011 - våren 2025.

Konduktivitet (ledningsförmåga) är ett samlat mått på salthalten i ett vatten och är typiskt sett förhöjd vid avfallsanläggningar/deponier.

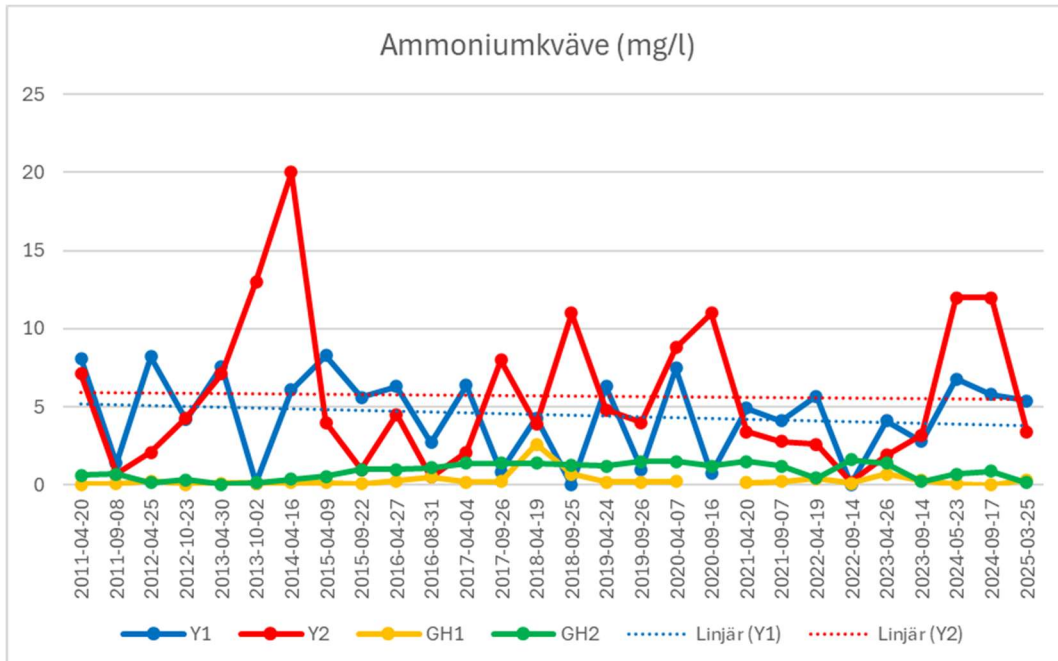
Figur 16. Uppmätt konduktivitet i yt- och grundvatten uppströms och nedströms Hamreanläggningen 2011–2025.

Av Figur 16 framgår att konduktiviteten i ytvatten varierar relativt mycket mellan enskilda provtagningstillfällen, men att medelhalten över tid är relativt konstant. Konduktiviteten är något förhöjd nedströms deponin (Y2), men vid vissa provtagningstillfällen kan förhållandet vara omvänt.

Konduktiviteten i grundvattenrören är lägre och något lägre uppströms än nedströms deponin.

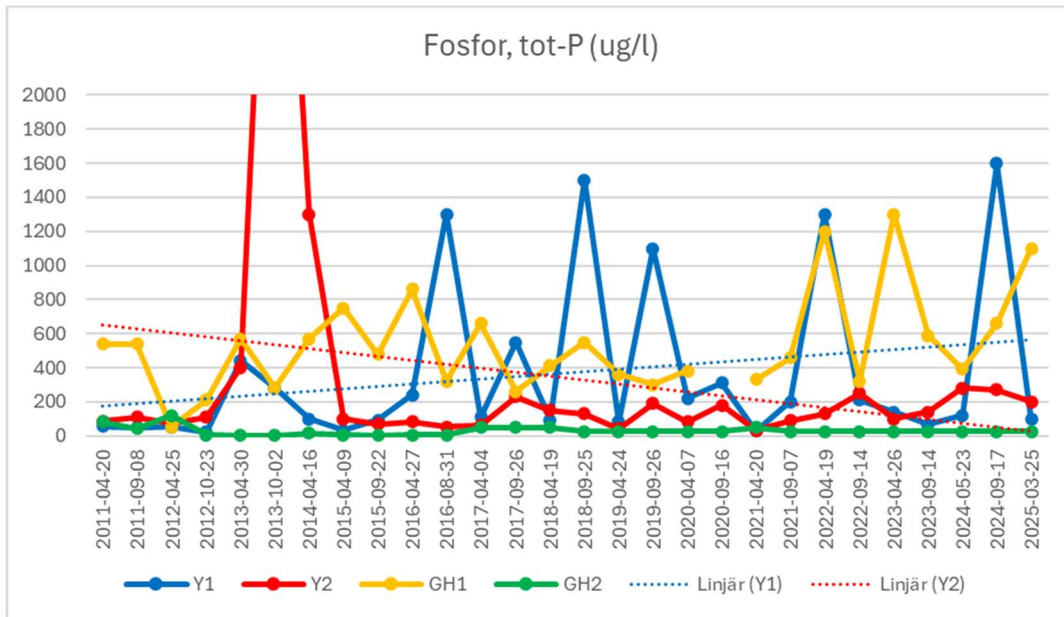
Jämfört med mätningar för perioden 2002–2013³ ligger konduktiviteten på samma nivåer i yt- och grundvattnet, utom i YT2 nedströms deponin där konduktiviteten har sjunkit något sedan den äldre uppföljningen gjordes.

I Figur 17 redovisas uppmätta halter ammoniumkväve. Avfallsanläggningar med deponier ger ofta utsläpp av kväve och typiskt sett är kvävet till stor del i form av ammoniumkväve. Ammoniumkvävehalten är måttligt förhöjd i ytvatten nedströms Hamreanläggningen och långtidstrenden visar på relativt konstanta nivåer i både yt- och grundvattnet. Jämfört med perioden 2002–2013 har halterna i ytvatten sjunkit något på senare år (framför allt i Y2), men är relativt konstanta över tid i grundvattnet.

Figur 17. Uppmätt halt ammoniumkväve i yt- och grundvatten uppströms och nedströms Hamreanläggningen 2011–2025.

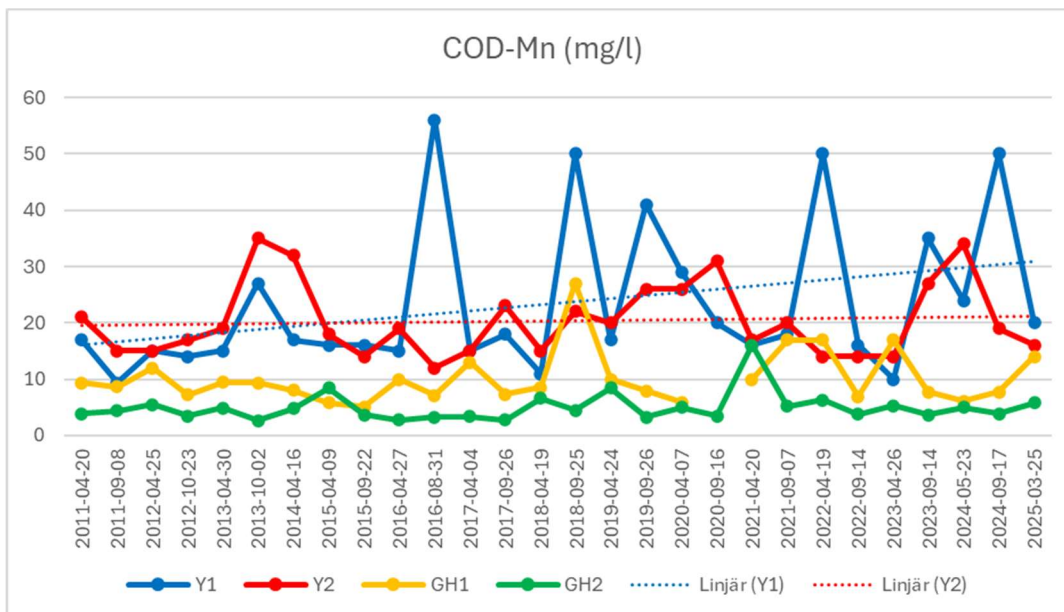
³ Hamredeponin & Brunna energiskog. Rapport från Miljöundersökningar år 2002 – 2013. Böril Jonsson, Allumite Konsult AB, 2013-11-18.

Figur 18. Uppmått halt totalfosfor i yt- och grundvatten uppströms och nedströms Hamreanläggningen 2011–2025.

Fosforhalterna i både yt- och grundvattenvatten uppvisar däremot ofta högre halter uppströms än nedströms Hamreanläggningen (Figur 18). Det ligger i linje med att avfallsanläggningar normalt inte utgör betydande källor till utsläpp av fosfor.

Halter organiskt material i yt- och grundvatten redovisas som COD i Figur 19. I ytvattnet är halterna uppströms ofta högre än nedströms Hamredeponin, med en stigande trend i Y1 under senare år. Grundvattnet uppvisar relativt låga COD-halter, som är något lägre i GH2 nedströms anläggningen.

Figur 19. Uppmått halt organiskt material (COD) i yt- och grundvatten uppströms och nedströms Hamreanläggningen 2011–2025.

I den tidigare redovisningen av utsläppen från Hamredeponin (2013) redovisades följande utsläppsmängder via ytvattnet (Y1 och Y2). Utsläppsmängderna är helt försumbara jämfört med de mängder av ämnena som i transporteras med Dalälven vid utloppet av Håvran.

Tabell 3. Beräknade ämnestransporter med ytvatten från Hamre, medelvärden för perioden 2002–2013 (Jonsson, 2013).

stn	BOD7		COD		Kalcium		Järn		Ammonium	
	Y1	Y2	Y1	Y2	Y1	Y2	Y1	Y2	Y1	Y2
g/dygn	109	838	510	4807	4688	52446	176	983	186	1345
kg/år	40	306	186	1754	1711	19143	64	359	68	491

stn	Nitrat		Kväve		Fosfor		Klorid		Magnesium	
	Y1	Y2	Y1	Y2	Y1	Y2	Y1	Y2	Y1	Y2
g/dygn	77	327	308	2109	6	50	1108	21516	872	14046
kg/år	28	119	112	770	2	18	404	7853	318	5127

Utgående vatten från oljeavskiljaren för dagvatten från Hedemora stad uppvisar liknande COD-halter som ytvattnet uppströms Hamreanläggningen (Y1) och pH ca 7–8. Opolära alifatiska kolväten ("mineralolja") har aldrig detekterats (analysgräns 1 mg/l) under perioden 2002–2025. Konduktivitet och närsalter följs inte upp för O1. Flödet genom O1 är betydligt högre än ytvattenflödena i Y1 och Y2 (Jonsson, 2013).

Utsläppen från Hamreanläggningen som helhet till yt- och grundvatten bedöms vara små, inräknat lakvatten från den sluttäckta deponin och bidrag från omkringliggande åkermark. Inga tendenser till stigande halter av analyserade parametrar syns nedströms anläggningen. Mätningar enligt nuvarande egenkontrollprogram planeras att fortsätta. Någon ytterligare utredning av utsläpp till mark och vatten planeras ej ingå i MKB.

Frågan om påverkan på miljö kvalitetsnorm för vatten redovisas i avsnitt 11.3.

8.5. Nedskräpning

Nedskräpning inom och intill verksamhetsområdet kan förekomma genom att avfall sprids med vinden. Det mest lättflyktiga avfallet förvaras i container som kan täckas med nät vid behov vilket minskar risken för att avfall sprids.

Regelbunden städning sker och området är inhägnat vilket förhindrar spridning och nedskräpning.

Någon fortsatt utredning av nedskräpning från verksamheten planeras ej ingå i MKB.

8.6. Lukt och skadedjur

Lukt kan uppstå i samband med nedbrytningsprocesser av organiskt material i avfall och hantering av avfall som avger lukt. Då kompostering planeras ske på området, bedöms det finnas viss risk för uppkomst av lukt och förekomst av skadedjur.

Mottagning/omlastning av mat- och restavfall, samt av vissa förpackningstyper, ger också risk för lukt och skadedjur. Mottagningen av fallfrukt samt ris och kvistar kan ge upphov till viss lukt vid enstaka tillfällen.

Risken för störning i form av lukt eller skadedjur bedöms dock som liten med hänsyn till de långa avstånden till bostadsområden. Om problem med skadedjur skulle uppstå kommer skadedjursbekämpning att genomföras.

Någon fortsatt utredning av lukt och skadedjur från verksamheten planeras ej ingå i MKB.

8.7. Invasiva växter

Vid mottagande av jordmassor och växtavfall finns risk för spridning av invasiva växter, då små delar som frön och rottdelar kan överleva och föröka sig. Risken begränsas bland annat genom information till avfallslämnarna om att jordmassor som kan innehålla invasivt främmande växtmaterial som kan överleva och sedan föröka sig, inte får lämnas som trädgårdsavfall utan ska paketeras och lämnas till förbränning.

Riskerna för spridning av invasiva växter via Hamre ÅVC bedöms som begränsade, då det är små volymer jord som tas emot, samt att ÅVC:n alltid är bemannad under öppettider.

Någon fortsatt utredning kring hanteringen av invasiva arter planeras ej ingå i MKB.

8.8. Brand

Brand kan uppstå i det mottagna avfallet. Risken för självantändning i de lagrade massorna bedöms som liten. Det finns dock alltid en risk för anlagda bränder eller brand till följd av oaksam avfallslämning av till exempel het aska eller oljetrasor.

Särskild brandrisk föreligger i lagringen av flisat material samt det farliga avfallet.

Utrymmet för mottagning och lagring av farligt avfall är brandklassat och tillgång till brandsläckare finns. Rutin finns för åtgärder vid brand. Eventuellt släckvatten samlas upp inne i byggnaden.

Flisat material som vid behov lagras på ytan sydost om ÅVC:n i väntan på hämtning, läggs upp med brandgator emellan.

Ytterligare utredning av brandfrågan planeras inte ingå i MKB.

8.9. Miljöeffekter med mycket begränsad påverkan

Följande miljöeffekter bedöms påverkas ytterst begränsat av verksamheten och redovisas endast kort nedan.

Någon ytterligare utredning av miljöeffekter med mycket begränsad påverkan (se nedan) planeras inte ingå i MKB.

8.9.1. Naturmiljö, kulturmiljö och friluftsliv

Den planerade verksamheten bedöms inte påverka natur- eller kulturmiljö eller friluftslivet utifrån de förutsättningar som redovisas under kapitel 10.1, 10.2 och 10.3.

Verksamheten har länge samexisterat med dessa intressen och några förändringar på Hamre ÅVC som ger nya förutsättningar planeras ej.

8.9.2. Kemikalier från egen verksamhet

Verksamheten hanterar endast ett fåtal egna kemikalier. De kemikalier som hanteras utgörs av underhållskemikalier till fordon, containers och kemikalier för städning och fastighetsunderhåll. Förvaring av kemikalier sker separat i byggnaden för mottagning av farligt avfall, det vill säga i på hårdgjort och avloppslöst underlag.

Förbrukningen av drivmedel (HVO) till arbetsfordon uppgår idag till cirka 10 m³ per år. Bränslet förvaras i dubbelmantlad cistern. Förbrukningen förväntas öka något med planerad verksamhet men kommer ändå att vara relativt liten.

För verksamheten används ett kemikaliehanteringssystem (iChemistry) som bedöms uppfylla ställda lagkrav gällande kemikalier.

Förteckning finns över de kemikalier som används inom anläggningen. Förteckningen uppdateras årligen. De kemikalier som används ska ha ett säkerhetsdatablad.

Vid inköp ska en bedömning göras om andra alternativ kan väljas med samma kvalitetsegenskaper men med bättre miljöegenskaper i enlighet med miljöbalkens regel om produktval, om priset inte är orimligt. Säkerhetsdatablad ska begäras för produkten som inte har köpts in tidigare.

Driftchef är ansvarig för kemikalieförteckningen och säkerhetsdatablad. För rutinerna kring inköp av kemikalier har ÅVC personal och driftchef ansvar för efterlevnaden.

8.9.3. Damning

Damm kan förekomma i samband med transporter och hantering av finkorniga avfallslag vid torr och blåsig väderlek samt vid krossning/flisning av trä. Rutiner för städning och sopning finns och närboende bedöms inte riskera att störas av damning från verksamheten. Några klagomål på dammspridning har inte framkommit.

8.9.4. Avfall

Avfall som uppstår i verksamheten utgörs av mycket små mängder hushållsavfall från personalutrymmet, där maximalt ca 6 personer arbetar och vistas samtidigt.

Farligt avfall i form av använt saneringsmedel vid spill kan uppstå. Avfall uppkommer även vid tömning av invallning för spillolja och tömning av oljeavskiljare.

Mängderna bedöms dock i sammanhanget vara små och avfallet körs till godkänd mottagare.

8.9.5. Energi- och vattenförbrukning

Uppvärmning av personalutrymmen och byggnad för mottagning av farligt avfall sker genom luft-värmepump. Elförbrukningen är jämförelsevis liten och förväntas bli relativt oförändrad med planerad verksamhet.

Vattenförbrukning på anläggningen är ytterst begränsad och består framför allt av förbrukning av dricksvatten, från det kommunala VA-nätet, i personalutrymmet. Uppskattningsvis åtgår cirka 70 m³/år.

9. PLANFÖRHÅLLANDEN

Hamre ÅVC ligger inom området för Hedemora kommuns översiktsplan (ÖP)⁴. Avfallshanteringen i kommunen omnämns inte under avsnittet Energi och teknisk försörjning. Hamre ÅVC är belägen inom ett område där framtida användning är planlagd som Utvecklingsstråk.

Ett arbete med ny översiktsplan för Hedemora kommun har inletts under 2022.

Området där Hamre ÅVC är belägen ingår i den fördjupade översiktsplanen (FÖP) för centralorten Hedemora och platsen pekas ut som ÅVC i avsnittet om teknisk försörjning. Där anges att möjligheter till källsortering bör förbättras, vilket verksamheten vid Hamre ÅVC bidrar starkt till. Inga åtgärder som rör avfall pekas ut i FÖP i övrigt.

Hamre ÅVC omfattas inte av någon detaljplan eller av några områdesbestämmelser.

10. PÅVERKAN PÅ SKYDDSINTRESSEN

10.1. Riksintressen

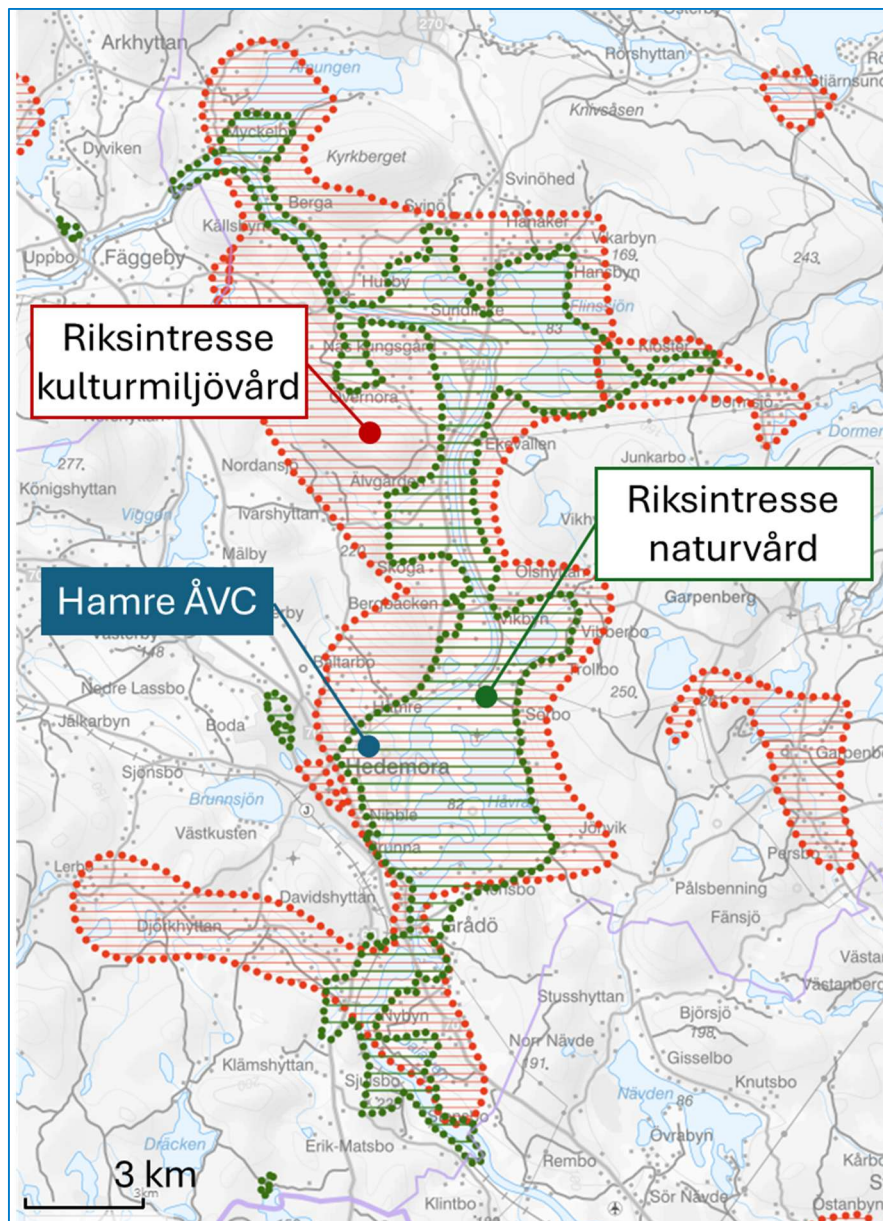
Hamre ÅVC är belägen inom två riksintressen, se Figur 20. Dels riksintresset avseende kulturmiljövård Grådö-Hamre-Husby, dels riksintresset avseende naturvård Hovran-Flinesjön. Verksamheten har sedan länge samexisterat med dessa riksintressen.

Riksintressena omfattar relativt stora områden, drygt 2,5 mil långa i nord-sydlig riktning och med varierande bredd.

Riksintressena beskrivs vidare nedan.

---

⁴ Hedemora kommun, Översiktsplan 2030 (2016-04-29).

Figur 20. Riksintressena för naturvård och kulturmiljövård.

10.2. Naturvård och friluftsliv

Hovran-Flinesjön rymmer en mycket intressant och värdefull flodplansmorfologi av stor betydelse för tolkningen av områdets tillkomst. Sjön är Dalarnas främsta fågelsjö. Älvstränderna är värdefulla miljöer för flora och fauna då denna del av Dalälven är relativt opåverkad trots reglering högre uppströms. En rik flora och fauna förekommer även i det variationsrika omgivande landskapet. Området rymmer ett flertal sällsynta och hotade arter. De intressanta miljöerna gör området värdefullt för friluftsliv och turism. Myrar vid Hovran utgör ett våtmarkscomplex där topogent kärr, mad vid sjö och bevuxen sjö kan nämnas bland ingående myrtyper. Bevarandet av våtmarkens värde kräver att områdets hydrologi skyddas mot dränering, vattenreglering, dämning och torvtäkt.

Enligt Hedemoras översiktsplan säkerställs riksintresset genom att området är skyddat som naturreservat och även ingår i Natura 2000. Hovran är en betydelsefull våtmark som i största mån ska bevaras i sin helhet. Likaså utgör området biosfärområde och ramsarområde som ska bevaras i sin helhet.

10.2.1. Naturreservat

Öster om Hamre ÅVC, bakom den nedlagda deponin, ligger det kommunala naturreservatet Stadssjön som även är ett Natura 2000-område enligt habitatdirektivet. Stadssjön är en del av riksintresset Hovran-Flinesjön, av och beskrivs som en grön oas i de stadsnära delarna av Hovranområdet. Naturreservatet bildades 2011.

Figur 21. Naturreservaten Stadssjön och Lilla Älvgången.

Runt Stadsjön finns en mosaik av öppen älväng och lövskog. Som en del av Ramsarområdet Hovran är det primära syftet med reservatet att bevara de miljöer som nyttjas av sträckande och häckande våtmarksfåglar. Det som då åsyftas är de starrbevuxna öppna älvängar som finns runt sjön. Även stora delar av lövskogen har fått utvecklas fritt och uppvisar därför idag höga naturvärden. Det är i första hand närvaron av grova lövträd och död ved som gör skogen till en lämplig biotop för många arter.

Reservatet är tillgänglighetsanpassat genom utbyggnad av vandringsled och långa sträckor av spång. Vandringsleden används flitigt och reservatet har därmed ett stort värde för friluftslivet. Parkering sker strax nordost om Hamre ÅVC.

Figur 22. Naturreservatet Stadssjön. På sommaren betar kor på älvängarna. Foton från naturkartan.se.

Längre österut gränsar Stadssjöns naturreservat mot Lilla Älvgångens naturreservat, som också är en del av riksintresset Hovran-Flinesjön. Vandringsleden genom Stadssjön fortsätter även genom Lilla Älvgången. Flera sällsynta växter finns i Lilla Älvgången. I övrigt är naturvärdena liknande som i Stadssjöns naturreservat med stora värden för rastande och häckande fåglar.

Hamre ÅVC avgränsas mot naturvårdsintressena österut genom den barriär som den nedlagda deponin utgör. Verksamheten har sedan länge samexisterat med naturvårdsintresset och parkeringen i anslutning till Hamre ÅVC medför access till de tillgänglighetsanpassade reservaten.

Planerad verksamhet bedöms inte medföra någon negativ påverkan på naturvårdsintressena. Någon fortsatt utredning av verksamhetens påverkan på naturvärden och friluftsliv föreslås inte ingå i MKB.

10.2.2. Fiskevård

Hovran ingår i Husby-Hedemoras fiskevårdsområde. Planerad verksamhet bedöms inte medföra någon påverkan på fiskevården.

Någon fortsatt utredning av verksamhetens påverkan på fiskevården föreslås inte ingå i MKB.

10.3. Kulturmiljö och fornlämningar

Inga fornlämningar förekommer inom eller i anslutning till Hamre ÅVC:s verksamhetsområde.

Riksintresset Grådö – Hamre – Husby utgör en komplex förhistorisk och medeltida miljö i anslutning till den medeltida färdvägen till Dalarna som är av stor betydelse för förståelsen av den tidiga kolonisationen och senare organisationen av bergshantering.

Inom Hamreområdet finns Fornsjöbäckenet norr om Hovran, som är ett flackt slättområde från Hamre via Örångarna och Övernora till Husby kyrka. På åtta platser kring

området finns gravar och gravfält från järnåldern tillika med slagg från primitiv järnframställning. Området erbjuder än idag en visuell uppfattning av Hedemora i sin primära miljö.

Avståndet från Hamre ÅVC till de närmsta lämningarna vid Hamregården är ca 800 m.

Enligt Hedemoras översiktsplan säkerställs riksintresset genom att området är skyddat enligt kulturmiljölagen och även är utpekat som naturreservat. För området finns fördjupad översiktsplan för Hedemora stad, områdesbestämmelser för Smedby (del av Husby) samt detaljplaner. Utöver det berörs området av LIS-områden, utvecklingsstråk för bebyggelse samt ny korridor för Dalabanan. Kommunen anser att området är alltför stort för att kunna utgöra ett riksintresse. Värdebeskrivningen för området bör förtydligas, detta för att kunna avgöra områdets kärnvärden.

Föreslagen verksamhet vid Hamre ÅVC bedöms inte ge någon negativ påverkan på kulturmiljön eller fornlämningar. Inga byggnationer och ingen utvidgning av ÅVC-området planeras.

Någon fortsatt utredning av verksamhetens påverkan på kulturmiljön eller fornlämningar föreslås inte ingå i MKB.

10.4. Landskapsbild

Hamre ÅVC är belägen i ett storskaligt flackt landskap, där den nedlagda deponin ger insynsskydd och barriär mot Stadssjön österut. I övriga riktningar bryter bebyggelsen i centrala Hedemora, och särskilt närliggande ställverk samt industriområde med värmeverk, den i övrigt relativt fria sikten.

I jämförelse med omkringliggande objekt bedöms återvinningscentralens påverkan på landskapsbilden vara mycket begränsad.

Någon fortsatt utredning av verksamhetens påverkan på landskapsbilden föreslås inte.

10.5. Vattenskyddsområden

Från Hamre ÅVC är det drygt 1 km i västlig riktning till yttre gräns för närmaste vattenskyddsområde (Petersburg) och ÅVC:n ligger inte med avrinning mot vattenskyddsområdet utan mot Dalälven/Håvran.

Hamre ÅVC ingår i verksamhetsområde för kommunal VA-försörjning.

Verksamheten bedöms inte ge någon risk för negativ påverkan på vattenskyddsområdet Petersburg (dricksvattentäkten).

Någon fortsatt utredning av verksamhetens påverkan på vattenskyddsområdet föreslås inte ingå i MKB.

11. MILJÖKVALITETSNORMER (MKN)

11.1. Buller

Stora kommuner (>100 000 invånare) och vissa utpekade verksamheter omfattas av miljö kvalitetsnormer för omgivningsbuller. Hedemora kommun (ca 15 000 invånare) omfattas därmed inte av förordning (SFS 2004:675) om omgivningsbuller.

11.2. Luft

Miljö kvalitetsnormerna för utomhusluft gäller i hela landet. Det finns miljö kvalitetsnormer för kvävedioxid/kväveoxider, svaveldioxid, bly, partiklar (PM10/PM2,5), marknära ozon, bensen, kolmonoxid, arsenik, kadmium, nickel och bens(a)pyren.

År 2023 överskreds miljö kvalitetsnormerna i tre kommuner (Visby, Östersund, Stockholm) och i samtliga fall i anslutning till högt trafikerade vägar i urban miljö. I Hedemora har tidigare miljö kvalitetsnormen avseende små partiklar (PM10) överskridits i centrala staden, längs den hårt trafikerade och dåligt ventilerade Gussarvsgatan, men halterna har sjunkit sedan åtgärder satts in⁵.

De utsläpp till luft som verksamheten ger upphov till är framför allt utsläpp från fordonstrafik. Verksamheten vid Hamre ÅVC bedöms inte vara av en typ och omfattning som gör att miljö kvalitetsnormen riskerar att överskridas på grund av verksamhetens utsläpp till luft.

Någon ytterligare utredning kring verksamhetens påverkan på MKN för utomhusluft planeras ej ingå i MKB.

11.3. Vatten

Från norra delen av Hamre ÅVC avleds dagvatten norrut till en stor oljeavskiljningsanläggning som behandlar dagvatten från Hedemora stad, samt smältvatten från närliggande snötipp. Från oljeavskiljningsanläggningen avleds vatten i ett dike till norra delen av Stadssjöns våtmarksområde.

Dagvatten från grusade och asfalterade ytor inom området avrinner diffust mot intilliggande mark och diken som avvattnas mot diket söder om den avslutade deponin, österut mot Stadssjön. Detta dike mynnar längre söderut i Stadssjön.

Stadssjön avbördas vidare till Hällagölen och därefter till Håvran som är en del av Dalälven. Håvran utgör en vattenförekomst (WA56442077/SE668093-151239), liksom Dalälven nedströms Håvran (närmast nedströms sträckan Grådö-Avesta, WA27762973/SE667423-151516).

---

⁵ <https://hedemora.se/bygga-bo-och-miljo/miljo-och-halsa/luftkvalitet/> (2025-04-10)

Statusklassning och miljö kvalitetsnorm för vattenförekomsterna är enligt följande (förvaltningscykel 3):

	Håvran	Dalälven
STATUSKLASSNING	God ekologisk status	God ekologisk status
	Uppnår ej god kemisk status*	Uppnår ej god kemisk status *
MILJÖKVALITETSNORM	God ekologisk status	God ekologisk status
	God kemisk ytvattenstatus**	God kemisk ytvattenstatus**

* Bedömningen baseras på att gränsvärdena för kvicksilver (Hg) och polybromerade difenyletrar (PBDE) överskrids i alla Sveriges ytvattenförekomster på grund av atmosfärisk deposition.

** Med undantag (mindre stränga krav) för kvicksilver och PBDE.

Påverkan på Håvran och Dalälven från verksamheten vid Hamre ÅVC bedöms utifrån data i avsnitt 8.4 vara obetydlig och inte bidra till en otillåten försämring av vattenförekomsternas status eller till att miljö kvalitetsnormen äventyras.

Inga identifierade grundvattenförekomster enligt VISS finns i anslutning till anläggningen, i avrinningsriktningen för dag- och grundvatten.

Någon ytterligare utredning kring verksamhetens påverkan på MKN för vatten planeras ej ingå i MKB.

12. FÖRESLAGEN MILJÖKONTROLL

Hamre återvinningscentral följer en egenkontrollplan enligt miljöbalkens krav. Planen inkluderar regelbundna inspektioner och rapportering av eventuell avvikelse.

Provtagning sker regelbundet av yt- och grundvatten uppströms och nedströms anläggningen (ingår i kontrollprogram för den nedlagda deponin).

Någon ändring av miljökontrollen planeras ej, utöver normala revideringar till följd av ändringar i verksamheten, ny kunskap om föroreningar, ändrade krav och liknande.

13. BEDÖMNING AV BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN (BMP)

I enlighet med miljöbalken 6 kap 23 § ska den som avser att bedriva en verksamhet eller åtgärd som medför tillstånd undersöka om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra betydande miljöpåverkan (BMP).

Eftersom den planerade verksamheten inte per automatik medför betydande miljöpåverkan enligt Miljöbedömningsförordningen 6 §, ska bedömning göras utifrån verksamhetens:

1. Utmärkande egenskaper
2. Lokalisering
3. De möjliga miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper.

Hamre ÅVC omfattas inte av någon detaljplan eller av några områdesbestämmelser. Området där Hamre ÅVC är belägen ingår i den fördjupade översiktsplanen (FÖP) för centralorten Hedemora och platsen pekas ut som ÅVC i avsnittet om teknisk försörjning. Där anges att möjligheter till källsortering bör förbättras, vilket verksamheten vid Hamre ÅVC bidrar starkt till. Inga åtgärder som rör avfall pekas ut i FÖP i övrigt. Planerad verksamhet strider heller inte mot Hedemora kommuns översiktsplan. Efter avslutad verksamhet kan marken användas till andra ändamål.

Verksamheten är etablerad på platsen sedan lång tid, marken är i anspråktagen för aktuell typ av verksamhet och lokaliseringen är fördelaktig ur störningssynpunkt, samtidigt som transportavstånden för avfallslämnare är korta tack vare närheten till Hedemora centrum. Någon utökning av området jämfört med idag planeras inte. Lokaliseringen bedöms utifrån det vara fördelaktig.

Hamre ÅVC är belägen inom två riksintressen. Dels riksintresset avseende kulturmiljövård Grådö-Hamre-Husby, dels riksintresset avseende naturvård Hovran-Flinesjön. Verksamheten har sedan länge samexisterat med dessa riksintressen. Inga åtgärder eller ändringar i verksamheten planeras som bedöms inverka på riksintressena.

Den planerade verksamheten bedöms inte medföra någon påverkan av betydelse på ytvattenförekomster eller recipient. I anslutning till den ansökta verksamheten finns inga grundvattenförekomster och verksamheten ligger inte inom skyddsområde för vattenförsörjning.

Verksamhetens art och omfattning gör att påverkan på människors hälsa och miljön bedöms som liten. Buller uppkommer från transporter, flisning samt rangering av containrar. Buller uppkommer inte nattetid och avstånden till bebyggelse gör att bullerpåverkan vid bostäder blir mycket liten. Utsläpp sker vid normal drift till luft från transporter, samt till vatten från transporter och från öppen lagring och hantering av vissa avfallsslag. Påverkan från utsläppen bedöms dock vara begränsad med hänsyn till verksamhetens omfattning. Då verksamheten upphör, upphör även miljöpåverkan.

Risk för förorening finns i samband med olyckor, som till exempel spill av mottagna kemikalier eller läckage från slangbrott på fordon eller arbetsmaskiner. Sannolikheten för allvarliga olyckor bedöms som låg då kemikaliehanteringen är begränsad.

Det finns även viss risk för nedskräpning, lukt, skadedjur och brand. Möjligheterna att begränsa effekterna genom rutiner och skyddsåtgärder bedöms dock som goda.

Verksamheten vid Hamre ÅVC har även positiv miljöpåverkan genom att den möjliggör återanvändning och återvinning av avfall.

Mot bakgrund av den ansökta verksamhetens egenskaper, dess lokalisering och de möjliga miljöeffekternas typ och egenskaper bedömer Hedemora Energi att de ansökta verksamheterna inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

14. FÖRSLAG TILL UPPLÄGG FÖR LITEN MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING (MKB)

Upplägget av MKB föreslås följa dispositionen av detta samrådsunderlag, kompletterat med ytterligare några avsnitt enligt nedan:

- Icke-teknisk sammanfattning
- Administrativa uppgifter
- Nuvarande och planerad verksamhet
- Lokalisering och omgivningsbeskrivning
- Alternativ lokalisering och nollalternativ
- Riskreducerande åtgärder
- Transporter
- Dagvattenhantering
- Förutsedda miljöeffekter och åtgärder för att minska och motverka negativ miljöpåverkan
  - Utsläpp till luft
  - Buller
  - Utsläpp till vatten och mark
  - Nedskräpning
  - Lukt och skadedjur
  - Invasiva växter
  - Brand
- Miljöeffekter med mycket begränsad påverkan
- Påverkan på skyddsintressen
  - Riksintressen
  - Naturvård och friluftsliv
  - Kulturmiljö och fornlämningar
  - Landskapsbild
  - Vattenskyddsområden
- Klimatpåverkan och climateffekter
- Miljökvalitetsnormer och miljökvalitetsmål
- Föreslagen miljökontroll
- Samrådsredogörelse
- Sakkunskap av den som genomfört MKB

15. SAMRÅD

Samråd genomförs i första skedet med Länsstyrelsen i Dalarnas län och Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen, Hedemora kommun.

Allmänheten planeras att informeras via annonsering i Södra Dalarnes Tidning och i annonsbladet "Lokalt i". Samrådsunderlaget kommer att finnas tillgängligt i digital form på Hedemora Energis hemsida och kommer att kunna beställas i tryckt form via Hedemora Energis kundtjänst.

Samråd med närboende och verksamhetsutövare samt särskilt berörda föreslås ske via direktutskick (post). Förslag till samrådsrets framgång av avsnitt 15.1.

